

نقش حجاب در پیشگیری از جرم

سید غلامحسین محسنی^۱

چکیده

«امنیت» یکی از نیازهای مهم بشر در زندگی فردی و اجتماعی است. از جمله چیزهایی که باعث امنیت انسان می‌شود و به خصوص نسبت به زنان اهمیت ویژه دارد، «حجاب» است. این مقاله به بررسی نقش حجاب از منظر ادیان الهی در پیشگیری از جرم و تضمین امنیت روح و روان می‌پردازد و سعی می‌شود تا جواب‌هایی به این سؤال که چگونه حجاب باعث جلوگیری از بزه‌دیدگی و بزهکاری می‌شود، ارائه شود. آموزه‌های دینی برای رشد و تعالی انسانیت است و توصیه اسلام به حجاب نیز یکی از راه‌های رشد، بالندگی و شکوفایی جامعه انسانی می‌باشد که با درک معنای حجاب و انواع آن این موضوع بهتر روشن می‌گردد. حجاب در آموزه‌های اسلامی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و همچنین دارای انواع مختلفی از جمله، حجاب در پوشش، نگاه، گفتار و رفتار می‌باشد که رعایت آن‌ها باعث مصون ماندن از گناه و پیشگیری از بسیاری از جرایم است؛ جرایمی که وقوع آن سلامت افراد و امنیت جامعه را دچار اختلال می‌نماید.

کلید واژه‌ها: کنترل، اجتماع، حجاب، پیشگیری، جرم، اسلام.

۱. کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم‌شناسی جامعه المصطفی ص العالمیه نمایندگی خراسان

مقدمه

حجاب، قلعه و دژی است برای نگهداری از «گوهر عفاف». زنان پوشیده و متین، از تمام تعرض‌ها و وسوسه‌های شیطانی در امان‌اند. حجاب، زینت است، آن را بر خوبی‌ها و زیبایی‌های خود بیفزایید آن گاه خواهید دید که عریانی و خودنمایی و هوس‌انگیزی، برای کسی شخصیت نمی‌آورد. حفظ شخصیت و رعایت پوشش اسلامی، یک هنر است و الا ترک حجاب و عفاف از هر کس بر می‌آید.

یکی از راهکارهای اسلام برای پیشگیری از جرایم اخلاقی و آسیب‌های اجتماعی رعایت حجاب و پوشش اسلامی است. بر اساس مطالعات پژوهشگران در این زمینه، ضعف اعتقاد به پوشش و حجاب و گرایش به غربگرایی و توجیه شکاف بین نسلی، بیشتر افراد را در معرض وقوع جرایم، آسیب‌های فرهنگی و اخلاقی قرار می‌دهد. به منظور نهادینه کردن حجاب به عنوان یک ساختار فرهنگی در جامعه که باعث کاهش جرایم همچون مزاحمت، شرارت، مفاسد اجتماعی، اعتیاد به مواد مخدر و... می‌شود لازم است مدیران، سیاستگذاران فرهنگی و اجتماعی کشور نسبت به برنامه‌ریزی منسجم و بهره‌گیری از امکانات و پتانسیل‌های موجود اقدام کنند.

۱. کلیات و مفاهیم

حجاب در لغت به معنای پرده، چادر، روپوش، روبند (عمید، ۱۳۶۰: ۴۱۸) و در پرده کردن، بازداشتن، روگیری، عفاف و حیاست. (دهخدا، ۱۳۷۷: ۶/ ۸۶۹۹)

در فقه نیز وقتی از معنای اصطلاحی حجاب سخن به میان می‌آید بیشتر پوشش بانوان مقصود است، به گونه‌ای که آنان هنگام مواجهه و معاشرت با افراد نامحرم بدن خود را بپوشانند و از تبرج، جلوگیری نموده و از خودنمایی نیز بپرهیزند. بنابراین، حجاب اسلامی بانوان دو بُعد ایجابی و سلبی دارد؛ بعد ایجابی آن وجوب پوشش بدن و بعد سلبی آن حرام بودن خودنمایی در برخورد با نامحرم است. این دو بُعد نیز باید در کنار یکدیگر باشند، تا حجاب اسلامی بانوان محقق شود. (مهدی‌زاده، ۱۳۹۰: ۵۰)

۲. انواع حجاب

حجاب تحمیلی: مقصود از حجاب تحمیلی، حجابی است که از سوی دیگران به شخص تحمیل می‌گردد و خود فرد اعتقادی به آن ندارد، به طوری که با کم شدن یا برداشته شدن فشارهای روحی و اعتقادی به آن ندارد به طوری که با کم شدن یا برداشته شدن فشارهای روحی و اجتماعی فرد خود را از پای بندی به آن آزاد می‌داند؛ مثل برخی از دختران که با خارج شدن از در مدرسه یا دانشگاه چادر خود را بر می‌دارند و داخل کیف قرار می‌دهند.

حجاب تقلیدی: حجاب آن شخصی است که با تقلید از خانواده و اطرافیان به طور اجمالی و سر بسته ارزش‌های سنتی خانواده یا اجتماع را در درباره حجاب پذیرفته است، ولی هنوز وارد حوزه تعقل و استدلال نشده است و برای نحوه حجاب و پوشش خود دلیل و برهانی ندارد.

حجاب مصلحتی: حجاب کسی است که به دلیل مبانی فکری و عقیدتی یا ذوقی و سلیقه‌ای خود اعتقادی به حجاب ندارد، ولی در عین حجاب را رعایت می‌کند، زیرا معتقد است که صحیح نیست به ارزش‌های مورد قبول و پذیرفته شده جامعه بی‌اعتنایی شود، چون رعایت مصالح اجتماعی بر نظرات و سلیق شخصی مقدم است.

حجاب تعقلی: حجاب فردی است که به مدد فکر، اندیشه و عقل‌ورزی به حجاب و پوشش روی آورده و خود را به آن پای‌بند و ملتزم ساخته است و استدلال‌های محکم عقلی برای انتخاب خود دارد. علم و آگاهی و سرافرازی، ویژگی بارز چنین حجابی است.

حجاب تعبدی: حجاب انسانی است که ابتدا وارد رواق و حوزه خرد و عقل شده و به مرحله «حجاب تعقلی» نایل آمده و آن‌گاه به دلیل پذیرش عبودیت حق تعالی، خویش را به شرف حجاب کامل اسلامی آراسته است تا شرط بندگی را به جا آورده باشد. دست یافتن به حجاب تعبدی، بدون گذار از حجاب تعقلی معمولاً میسر نیست، زیرا تعبد بدون پشتوانه تعقل چیزی جز نوعی تقلید نخواهد بود. مهم‌ترین و بارزترین ویژگی حجاب تعبدی، عشق ورزیدن به حجاب اسلامی و پافشاری بر آن است. (مه‌دی‌زاده، ۱۳۹۰: ۵۲)

۳. حجاب در ادیان الهی

۳.۱. حجاب در دین زرتشت

«زرتشت» با توصیه‌ها و اندرزهای خود، کوشیده است تا پایه‌های حجابی را که زنان ایرانی به عنوان یک فرهنگ ملی در ظاهر عرف خود رعایت می‌کنند، در عمق روح آنان مستحکم نماید و از این راه، ضمانت اجرای قانون حجاب را در آینده نیز تأمین نماید و بدین سان، جامعه خویش را در مقابل امکان انحراف‌های اخلاقی پنهان، بیمه کند.

قسمتی از پند و اندرزهایی که «زرتشت» به پیروان خود توصیه نموده را نقل می‌کنیم، تا این اقدام مهم «زرتشت» بهتر نمایان گردد و حرکت او در جهت تعالی و آموزش ریشه‌های «حفظ حجاب» و بیان لزوم توأم نمودن حجاب ظاهری با عفت باطن، روشن‌تر شود. وی می‌گوید:

ای نوعروسان و دامادان! روی سخنم با شماست. به اندرزم گوش دهید و گفتارم را به خاطر بسپارید و با غیرت، در پی زندگانی پاک‌منشی برآید. هر یک از شما باید در کردار نیک و مهرورزی بر دیگری پیشدستی جوید تا آن زندگانی مقدس زناشویی، با خوشی و خرمی همراه باشد. ای مردان و زنان! راه راست را دریابید و پیروی کنید. هیچ‌گاه گرد دروغ و خوشی‌های زودگذری که تباه‌کننده زندگی‌اند، نگردید، زیرا لذتی که با بدنامی و گناه همراه باشد، همچون زهر کشنده‌ای است که با شیرینی درآمیخته و همانند خودش دوزخی است. با این گونه کارها زندگانی گیتی خود را تباه مسازید. پاداش رهروان نیکی، به کسی می‌رسد که هوا، هوس، خودخواهی و آرزوهای باطل را از خود دور ساخته، بر نفس خویش چیره گردد. کوتاهی و غفلت در این راه، پایانش جز ناله و افسوس، چیز دیگری نخواهد بود.

فریب‌خوردگانی که دست به کردار زشت می‌زنند، گرفتار بدبختی و نیستی خواهند شد و سرانجامشان خروش و فریاد و ناله است، ولی زنان و مردانی که به اندرز و راهنمایی من گوش فرا می‌دهند، آرامش و خوشی زندگی بهره‌شان

خواهد بود و سختی و رنج از آنان دور خواهد گشت و به نیک نامی جاودانی خواهند رسید. (یسنا: ۵۳، پندهای ۸-۵)

و در کتاب «وَنَدَى دَاد» این جمله به طور مکرر آمده است:

کلام ایزدی است، که کردار زشت را نابود می‌کند: از تو ای مرد! خواهش می‌کنم پیدایش و فزونی را پاک و پاکیزه ساز! از تو ای زن! خواهش می‌کنم تن و نیرو را پاک و پاکیزه ساز! آرزو دارم صاحب فرزند باشی و شیر تو فراوان شود. (وندی داد: ۲۷۵، بند ۱۰)

۲.۳. حجاب در دین یهود

حجاب در بین زنان قوم یهود، مطلبی نیست که کسی بتواند آن را مورد انکار یا مورد خدشه قرار دهد، مورّخین، نه تنها از مرسوم بودن حجاب در بین زنان یهود سخن گفته‌اند، بلکه به افراطها و سخت‌گیری‌های بی‌شمار آنان نیز در این زمینه تصریح کرده‌اند.

اگر چه پوشش، در بین عرب مرسوم نبود و اسلام، آن را به وجود آورد، ولی در ملل غیر عرب به شدیدترین شکل، رواج داشت. در ایران و در بین یهود و مللی که از فکر یهود پیروی می‌کردند، حجاب، به مراتب شدیدتر از آنچه اسلام می‌خواست وجود داشت. در بین این ملت‌ها وجه و کفین (صورت و کف دست‌ها) هم پوشیده می‌شد. حتی در بعضی از ملت‌ها سخن از پوشیدن زن و چهره زن نبود، بلکه سخن از قایم کردن زن بود و این فکر را به صورت یک عادتِ سفت و سخت درآورده بودند. (اشتهدادی، ۱۳۷۹: ۵۰)

ویل دورانت که معمولاً سعی می‌کند موارد برهنگی یا احیاناً تزینات و آرایش‌های زنان هر قوم را با آب و تاب نقل کند تا آن را طبیعی جلوه دهد، در این مورد می‌گوید:

در طول قرون وسطا، یهودیان همچنان زنان خویش را با البسه فاخر می‌آراستند، لیکن به آن‌ها اجازه نمی‌دادند که با سر عریان به میان مردم روند. نپوشاندن موی سر، خلافی بود که مرتکب را مستوجب طلاق می‌ساخت. از

جمله تعالیم شرعی یکی آن بود که مرد یهودی نباید در حضور زنی که موی سرش هویداست، دست دعا به درگاه خدا بردارد.

او در توصیف زنان یهودی می‌گوید:

زندگی جنسی آنان علی‌رغم تعدد زوجات، به طرز شایان توجه، منزله از خطایا بود زنان آنان دوشیزگانی محبوب، همسرانی ساعی، مادرانی پُرازمهر و امین بودند و از آنجاکه زود وصلت می‌کردند، فحشا به حدّ اقل، تخفیف پیدا می‌کرد. (ویل دورانت، ۱۳۶۵: ۶۲/۱۲)

در کتاب مقدس یهودیان، موارد متعددی یافت می‌شود که به طور صریح و یا ضمنی، حجاب و پوشش زن و مسائل مربوط به آن، مورد تأیید قرار گرفته است. در برخی از آن‌ها لفظ «چادر» و «برقع» به کار رفته است که نشانگر کیفیت پوشش زنان آن عصر است. در «سفر پیدایش» تورات، چنین می‌خوانیم:

ورفقه، چشمان خود را بلند کرد و اسحاق را دید و از شتر خود فرود آمد، زیرا که از خادم پرسید: «این مرد کیست که در صحرا به استقبال ما می‌آید؟» و خادم گفت: «آقای من است». پس برقع خود را گرفته، خود را پوشانید. (سفر پیدایش، باب ۲۴، فقره ۶۴ و ۶۵)

درباره ممنوعیت تشبّه مرد و زن به یکدیگر در «تورات» آمده است:

متاع مرد، بر زن روا نباشد و مرد، لباس زن نپوشد، زیرا هر که این کند، مکروه یهوه (خدای تو) است (تورات، سفر تثبیه، باب ۲۲، فقره ۵)

در «تورات» درباره نزول عذاب در اثر آرایش دختران یهود برای بیگانگان آمده است:

و خداوند می‌گوید از این جهت که دختران صهیون متکبرند و با گردن افراشته و غمزات چشم، راه می‌روند و به ناز می‌خرام‌اند و به پاهای خویش، خلخال‌ها را به صدا می‌آورند. بنابراین، خداوند فرق سر دختران صهیون را کُل خواهد ساخت و خداوند، عورت ایشان را برهنه خواهد نمود، و در آن روز، خداوند

زینت خلخال‌ها و پیشانی بندها و هلال‌ها را دور خواهد کرد، و گوشوارها و دستبندها و روبندها، و دستارها و زنجیرها و کمربندها و عطردان‌ها و تعویذها را، و انگشترها و حلقه‌های بینی را، و رداها و شال‌ها و کیسه‌ها را و آینه‌ها و کتان‌های نازک و عمامه‌ها و برقع‌ها را، و واقع می‌شود که به عوض عطریات، عفونت خواهد شد و به عوض کمربند، ریسمان و به عوض موهای بافته، کلی و به عوض سینه‌بند، زئار پلاس و به عوض زیبایی، سوختگی خواهد بود، مردانت به شمشیر و شجاعانت در جنگ خواهند افتاد، و دروازه‌های وی، ناله و ماتم خواهند کرد و او خراب شده، بر زمین خواهد نشست. (تورات، کتاب اشعیاء نبی، باب سوم، فقره ۲۶-۱۶)

در تورات، از چادر و برقع و روبنده‌ای که زنان با آن، سر و صورت و اندام خویش را می‌پوشانده‌اند، صریحاً نام برده شده است که نشانگر کیفیت پوشش زنان است. برای نمونه در تورات کتاب «روت» می‌خوانیم:

بوعز گفت: زنهاری کسی نفهمد که این زن به خرمن آمده است، و گفت: چادری که بر توست، بیاور و بگیر. پس آن را بگرفت و او شش کیل جو پیموده بر وی گذارد و به شهر رفت. (تورات، کتاب روت، باب دوم، فقره ۱۰-۸)

ویل دورانت در مورد عروس یهودا می‌نویسد:

اگر زنی به نقض قانون یهود می‌پرداخت، چنان که مثلاً بی آنکه چیزی بر سر داشت به میان مردم می‌رفت، و یا در شارع عام نخ می‌رشت، یا بر هر سنخی از مردان درد دل می‌کرد، یا صدایش آن قدر بلند بود که چون در خانه‌اش تکلم می‌نمود، همسایگانش می‌توانستند سخنان او را بشنوند، در آن صورت، مرد حق داشت بدون پرداخت مهریه‌ای او را طلاق دهد

او همچنین می‌نویسد:

و به استعمال سرخاب و سرمه، نکوهیده می‌شمردند. موافق بودند که مرد باید برای پوشاک زن خویش سخاوتمندانه خرج کند، لیکن غرض آن بود که زن،

خود را برای شوهر خویش بیاراید نه برای سایر مردها. (ویل دورانت، ۱۳۶۵:

۳۰/۱۲)

۳.۳. حجاب در مسیحیت

همان طور که اشاره شد، ادیان الهی به خاطر تناسبشان با فطرت و احکام کلی، جهت و شیوه واحدی دارند. در مسیحیت، همانند دین زرتشت و یهود، حجاب زنان امری واجب به شمار می‌آمده است. «جرجی زیدان» دانشمند مسیحی در این باره می‌گوید:

اگر مقصود از حجاب، پوشانیدن تن و بدن است، این وضع، قبل از اسلام و حتی پیش از ظهور دین مسیح، معمول بوده است و آثار آن هنوز در خود اروپا باقی مانده است. مسیحیت نه تنها احکام شریعت یهود در مورد حجاب زنان را تغییر نداده و قوانین شدید آن را استمرار بخشیده است، بلکه در برخی موارد، قدم را فراتر نهاده و با تأکید بیشتری وجوب حجاب را مطرح ساخته است، زیرا در شریعت یهود، تشکیل خانواده و ازدواج، امری مقدّس محسوب می‌شد و حتی در کتاب «تاریخ تمدن» آمده است که ازدواج در سن بیست سالگی اجباری بود، اما از دیدگاه مسیحیت که تجرّد، مقدّس شمرده شده است جای هیچ شبهه‌ای باقی نخواهد ماند که برای از بین رفتن تحریک و تهییج، این مکتب، زنان را به رعایت پوشش کامل و دوری از آرایش و تزئین، به صورت شدیدتری فراخوانده است.

در این ارتباط، نگاهی به «انجیل» می‌اندازیم:

و همچنین زنان خویشان را بیارایند به لباس مُزین به حیا و پرهیز، نه به زلف‌ها و طلا و مروارید و رخت گران بها، بلکه چنان که زنانی را می‌شاید که دعوی دینداری می‌کند به اعمال صالحه. (انجیل، رساله پولس به تیمونائوس، باب دوّم، فقره ۱۵-۹)

همچنین ای زنان، شوهران خود را اطاعت نمایید تا اگر بعضی نیز مطیع کلام نشوند، سیرت زنان ایشان را بدون کلام دریابد، چون که سیرت طاهر و خدا ترس شما را ببینند. و شما را زینت ظاهری نباشد از بافتن موی و متحلّی شدن

بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّائِبِينَ غَيْرِ أُولَى الْأَرْبَابَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بَأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ». (نور: ۳۱)

و به مردان مؤمن بگو که چشم‌های خود را فروپوشند و نیز دامان خویش را، که برای ایشان پاکیزه‌تر است. همانا خداوند به آنچه انجام می‌دهند، آگاه است. و به بانوان با ایمان بگو چشم‌های خود را فروپوشند و عورت‌های خود را از نگاه دیگران پوشیده نگاه دارند و زینت‌های خود را جز آن مقداری که ظاهر است، ننمایند و زینت‌های خود را آشکار نسازند، مگر برای شوهرانشان، پدرانشان، پدر شوهرانشان، پسران همسرانشان، برادرانشان، پسر برادرانشان، زنان هم‌کیششان، کنیزانشان، مردان سفیهی که تمایلی به زنان ندارند، و یا کودکانی که از امور جنسی بی‌اطلاع‌اند (غیر ممیز). و پاهای خود را بر زمین نکوبند تا زینت‌های پنهانشان آشکار شود. و همگی به سوی خداوند بازگردید، ای مؤمنان! باشد که رستگار شوید.

همچنین در سوره احزاب آمده است:

«يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَأَزْوَاجِكُمْ وَبَنَاتِكُمْ وَنِسَاءَ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذِينَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا». (احزاب: ۵۹)

ای پیامبر! به همسران و دختران خویش و بانوان با ایمان بگو که روپوش خود را برگیرند تا به عفاف و حریت شناخته شوند و مورد آزار و تعرض هوسرانان قرار نگیرند و خداوند، آمرزنده و مهربان است.

در آیه ۳۲ همین سوره می‌خوانیم:

«يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ إِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا». (احزاب: ۳۲)

ای زنان پیامبر! شما اگر تقوا داشته باشید، همانند دیگران نیستید. بنابراین، هرگز نرم و نازک با مردان، سخن مگویید تا آن که دلش بیمار است، به طمع افتد. بلکه متین و نیکو سخن بگویید و خانه را منزلگاه خویش قرار دهید و هرگز مانند دوره

جاهلیت نخستین (برای نامحرمان) آرایش و خودآرایی نکنید و نماز را برپا دارید و زکات را بپردازید و از خدا و رسولش اطاعت نمایید.

۴. نقش حجاب در پیشگیری از جرایم

۴.۱. آثار فردی حجاب

أ) مصونیت و امنیت زن

انسان در پناه محافظ، احساس آرامش بیشتری دارد و در صورت پیشامدهای احتمالی از مصونیت آن برخوردار است. پوشش دینی نیز نگرهبان زن از نگاه‌های آلوده و آسیب‌های احتمالی است که به زن مصونیت و آرامش می‌دهد و هر چه این پوشش کامل‌تر شود، در صورت امنیت و حفاظت آن بالاتر می‌رود. (اکبری، ۱۳۹۰: ۱۰۳)

حفظ حریم زن باعث مصونیت او می‌شود و اولین اثر را بر آرامش روحی وی دارد، زیرا در سایه محفوظ ماندن این حریم بین خود و نامحرم، احساس امنیت می‌کند و هیچ‌کسی جرئت تعرض را پیدا نمی‌کند. امام علی علیه السلام در نامه ۳۱ نهج البلاغه به صراحت می‌فرماید: «به درستی که شدت حجاب برای حفظ زنان توصیه شده است». (دشتی، ۱۳۹۰: ۳۸۳)

حجاب باعث می‌شود زن از تعرضات مردان هوسران مصون بماند و مایه امنیت زن و آسایش در جامعه است. زنان و دخترانی که در جامعه خودآرایی، خودنمایی، جلوه فروشی و طنازی می‌کنند در معرض برخوردهای زشت و مزاحمت‌های خیابانی قرار گرفته یا با رفتارهای خیلی خشن همچون ربودن شده بودن و تجاوز به عنف مواجه می‌شوند؛ حجاب محدودیتی برای مردان هوسران و مصونیتی برای زنان پاک دامن است. (طیب، ۱۳۷۸: ۱۷)

ب) سلامت جسمی

حجاب، زمینه‌های فساد را از بین می‌برد و از این طریق نقش خود را در سلامت جسمی افراد جامعه ایفا می‌کند. اگر در جوامع بشری حجاب و پوشش بانوان

رعایت شود به طور قطع بر روابط جنسی زن و مرد ضوابط و قوانینی حاکم خواهد شد و جوامع با این همه ناهنجاری و چالش‌های روبه‌رو نخواهد شد. ده‌ها میلیون بیماران مقاربتی و میلیاردها دلار بودجه معالجه آن‌ها و میلیون‌ها کودک بی سرپرست تنها گوشه‌ای از این چالش‌ها را نشان می‌دهد که همه و همه در اثر روابط نامشروع به وجود می‌آید و این روابط نیز عمدتاً نشت گرفته از برهنگی و بد حجابی زنان است. (همان)

ج) آرامش روانی

یکی از علل لزوم پوشش و ممنوع ساختن دلربایی و جلوه‌گری زن در اسلام و جلوگیری از تحریک، تهییج و التهاب غریزه در یاصفت و بسیار نیرومند جنسی است، زیرا پوشش و ایجاد حریم بین دو جنس مخالف از ایجاد هیجان و التهابات غریزه جنسی کاسته از طوفانی و شعله‌ور گشتن و تبدیل به یک عطش روحی اشباع‌ناپذیر و خطر آفرینی تمایل جنسی جلوگیری می‌کند.

نبودن حریم میان زن و مرد موجب بر افروختن شعله غریزه جنسی می‌شود. این غریزه در صورت التهاب و تهییج به صورت یک عطش روحی افزون طلب و اشباع‌ناپذیر در می‌آید و چون ارضای آن در همه موارد ممکن و میسر نیست یا سبب پیدایش انواع وازدگی، عقده‌ها و بیماریهای روحی می‌شود با موجب شکل‌گیری و تحقق تجاوز و جنایت‌های فجیع دیگر در سطح جامعه می‌شود. (محمدی آشنایی، پوشش و حجاب، ص ۴۵)

روانشناسان معتقدند بسیاری از اختلالات فکری و روحی و روانی زائیده تحریکات مداوم عصبی است و این تحریکات و هیجانات عصبی منشأ بسیاری از بیماری‌های جسمی و روانی می‌شود. از این رو باید گفت اگر می‌خواهیم مردم جامعه در کمال سلامتی و صحت زندگی کنند و بیماری‌های روحی و روانی در بین آنها به حداقل برسد چاره‌ای نداریم جز اینکه با تمام امکانات به ترویج فرهنگ و الای حجاب در جامعه همت بگماریم. (سبطین، ۱۳۸۶: ۱۰۸)

۲.۴. اثرات خانوادگی حجاب (مرزداري لذت جنسی)

یکی از فواید مهم حجاب در بعد خانوادگی، اختصاص یافتن التذاذهای جنسی به محیط خانواده و در کادر ازدواج مشروع است. اختصاص مذکور، باعث پیوند و اتصال قوی تر زن و شوهر و در نتیجه، استحکام بیشتر کانون خانواده و بر عکس، فقدان حجاب باعث انهدام نهاده خانواده می‌گردد. (مهدی‌زاده، ۱۳۹۰: ۳۳)

اسلام می‌خواهد همه گونه التذاذات جنسی، چه لمسی چه بصری و چه سمعی در قالب ضابطه و قانون در انحصار خانواده باشد تا زن و مرد با تمام وجود در کنار یکدیگر و در مسیر احداث و تشکیل خانواده و نگهداری و تداوم آن در حد یک سنگر محکم کوشش و اقدام نمایند.

یکی از نویسندگان، تأثیر برهنگی را در اضمحلال و خشکیدن درخت تنومند خانواده، این گونه بیان کرده است:

در جامعه‌ای که برهنگی بر آن حاکم است، هر زن و مردی، همواره در حال مقایسه است؛ مقایسه آنچه دارد با آنچه ندارد؛ و آنچه ریشه خانواده را می‌سوزاند این است که این مقایسه آتش هوس را در زن و شوهر و مخصوصاً در وجود شوهر دامن می‌زند. زنی که بیست یا سی سال در کنار شوهر خود زندگی کرده و با مشکلات زندگی جنگیده و در غم و شادی او شریک بوده است، پیدا است که اندک‌اندک بهار چهره‌اش شکفتگی خود را از دست می‌دهد و روی در خزان می‌گذارد. در چنین حالی که سخت محتاج عشق و مهربانی و وفاداری همسر خویش است، ناگهان زن جوان‌تری از راه می‌رسد و در کوچه و بازار، اداره و مدرسه، با پوشش نامناسب خود، به همسر او فرصت مقایسه‌ای می‌دهد؛ و این مقدمه‌ای می‌شود برای ویرانی اساس خانواده و بر باد رفتن امید زنی که جوانی خود را نیز بر باد داده است؛ و همه‌ی خواهران جوان لابد می‌دانند که هیچ جوانی نیست که به میانسالی و پیری نرسد و لابد می‌دانند که اگر امروز آنان جوان و با طراوت‌اند در فردای بی‌طراوتی آنان، باز هم جوانانی هستند که بتوانند برای خانواده فردای آن‌ها، همان خطری را ایجاد کنند که خود آنان امروز برای خانواده‌ها ایجاد می‌کنند. (قائمی، ۱۳۷۳: ۵۶۴)

۳.۴. آثار حجاب در اجتماعی

۳.۴.۱. حجاب و امنیت اخلاقی جامعه

همواره باید هرچه به سلامت اخلاق لطمه می‌زند، ریشه کن شود و هر چه سلامت اخلاق جامعه را تضمین می‌کند، تقویت گردد. هرچه گرایش جامعه به حجاب شدت یابد، از مفساد اخلاقی و اجتماعی، کاسته می‌شود. سلامت اخلاق جامعه، از اهداف عالی اسلام است. پیامبراکرم فرمودند: «بعثت لاتمم مکارم الاخلاق»؛ من برای تمام کردن مکارم اخلاق، مبعث شدم» حجاب زن، به نص قرآن کریم، عفاف اوست و عفاف او، خدمتی است به سلامت جامعه.

زن با پوشش شرعی خود، خانواده را استوار و پابرجا می‌سازد و بیهوده، افراد را تحریک نمی‌کند و هوس‌ها را بر نمی‌انگیزد و مردم را به مفسده نمی‌کشاند. زن بپذیرش حجاب اسلامی، بزرگ‌ترین و ارزنده‌ترین خدمات را به خانواده‌ها و جوان‌ها و بالاخره جامعه می‌کند؛ زیرا اخلاق و پاکی و فضیلت را رونق و رواج بخشد.

زنانی که جسم خود را پر بهاتر از آن می‌دانند که اجازه دهند، هر چشمی از آن تمتع گیرد، هر هوسی بدان گرایش یابد، مسند والای فضیلت نشسته‌اند. کار این گونه زنان پیامبر گونه است، زیرا بعثت پیامبران، به منظور تکمیل و تتمیم اخلاق است.

اسلام از بی‌حجابی و بدحجابی بیزار و متنفر است، زیرا این‌ها ایند که با متزلزل کردن اخلاق و فضیلت، اسلام را در بین مردم، ضعیف و لگد مال می‌کنند. زنان با حجاب، خدمت‌گذار واقعی دین و اخلاق و زنان بی‌حجاب و بدحجاب، عامل براندازی و بنیان‌کنی دین و اخلاق‌اند.

حجاب زن موجبات حاکمیت آرامش بر اجتماع را فراهم می‌سازد و گونه‌ای آرامش اجتماعی را در پی دارد. حجاب زن از آنجا که کامیابی‌های مشروع را در پی خواهد آورد باعث سلامت جامعه و تعمیق گونه‌ای بهداشت روانی و اجتماعی در سطح جامعه و استواری نظام اجتماعی می‌گردد. (تابعی و اکبری بورنگ، ۱۳۸۵:

۴.۳.۲. حجاب و حفظ نیروی کار در اجتماع

یکی از فواید مهم حجاب در بُعد اجتماعی، حفظ و استیفای نیروی کار در سطح جامعه است. در مقابل، بی‌حجابی و بدحجابی باعث کشاندن لذت‌های جنسی از محیط و کادر خانواده به اجتماع، و در نتیجه، تضعیف نیروی کار افراد جامعه می‌گردد. بدون تردید، مردی که در خیابان، بازار، اداره، کارخانه و... همواره با قیافه‌های محرک و مهیج زنان بدحجاب و آرایش کرده مواجه باشد، تمرکز نیروی کار او کاهش می‌یابد. به خلاف نظام‌ها و کشورهای غربی، که میدان کار و فعالیت‌های اجتماعی را با لذت‌جویی‌های جنسی درهم می‌آمیزند، اسلام می‌خواهد با رعایت حجاب و پوشش، محیط اجتماع از این‌گونه لذت‌ها پاک شده و لذت‌های جنسی، فقط در کادر خانواده و با ازدواج مشروع انجام شود. (همان)

۵. پیامدهای بی‌حجابی بر خانواده و جامعه

۵.۱. تهدید خانواده

نقش حجاب و پوشش اسلامی در سلامت و استمرار پیوند خانوادگی غیرقابل انکار است. با افزایش برهنگی در جهان، طلاق و ازهم‌گسیختگی زندگی زناشویی در دنیا بالا رفته، خانواده‌ها به سادگی متلاشی می‌شوند و کودکان بی‌سرپرست می‌مانند. مشکلاتی که به دنبال بی‌حجابی و بدحجابی است، کانون گرم خانواده را تهدید کند.

اسلام و دیگر ادیان به این نتیجه رسیده‌اند که نظام خانواده باید محفوظ بماند و زن و مرد باید به یکدیگر وفادار باشند تا محیط دل‌پذیری برای تربیت فرزندان فراهم آورند، اما در جامعه‌ای که برهنگی بر آن حاکم است زن و مرد همواره در حال مقایسه‌اند؛ مقایسه آنچه دارند با آنچه ندارند؛ این مقایسه‌ها به آتش هوس افراد به ویژه مرد دامن می‌زند. برخی مردان با نگاه آلوده به زیبایی‌های ظاهری زنان نامحرم و مقایسه آن زنان با همسران خویش زمینه‌های عیب‌جویی، تحقیر و بی‌احترامی به همسرانشان را در خود ایجاد می‌کنند که این سبب بروز اختلاف و در نهایت طلاق و جدایی خواهد شد.

در محیطی که حجاب رعایت می‌شود، همسران فقط به یکدیگر تعلق دارند، احساسات و عشق و عواطف آنها فقط برای یکدیگر است، ولی در بازار برهنگی زنان به صورت کالای مشترکی در می‌آید و قداست در پیمان زناشویی برای آنها مفهومی نخواهد داشت. در چنین محیطی خانواده‌ها به سرعت متلاشی می‌شوند و کودکان بی‌سرپرست می‌مانند.

۵.۲. انحراف استعدادها

جامعه‌ای که به وسیله بدحجابی ملتهب شده، استعداد والای انسانی، نه تنها از شناخت حقیقت و رسیدن به کمالات علمی محروم می‌گردد، بلکه در مسیر جستجوی امور ضد اخلاقی و انحرافی، همچون استعمال مواد مخدر، تماشای تصاویر و فیلم‌های مستهجن و شنیدن صداها و آهنگ‌های مبتذل و... که ارمغان غرب و غرب‌زدگان و منحرفان است، به کار می‌افتد و نتیجه‌ای جز ایجاد غفلت و سوء اخلاقی و محرومیت از انسانیت نخواهد داشت. (سبطین، همان: ۱۳۳)

۵.۳. تضعیف غیرت دینی

غیرت از فضیلت‌های الهی و انسانی است که همواره حافظ و نگهدار ناموس خدا(دین)، ناموس انسان و جامعه در برابر ضدارزش‌ها و عوامل انحراف‌زا می‌باشد. تأمین و استمرار شرف انسانی، امنیت اجتماعی و نسل پاک، منشأ فطری و آسمانی دارد. بنابراین، غیرت نشانه بزرگی، شجاعت و ایمان محکم است و بی‌غیرتی نشانه ضعف ایمان، حقارت و آلودگی نفس است.

نمایش جاذبه‌های جسمی زنانه در پوشش و رفتار سبب جلب توجه مردان و تحریک غریزه جنسی آنها می‌شود. وقتی مردان از رفتارهای هوس‌آلود برخی زنان تأثیر بپذیرند و تسلیم خواسته‌های شیطانی و نفسانی خود شود برای ارضای غرایز جنسی نامشروعش، ناموس خود را نیز آزاد می‌گذارد، این عمل عفت عمومی را در معرض خطر قرار داده، در نتیجه غیرت را نابود می‌کند. در نهج البلاغه رابطه بین عفت و غیرت اینگونه بیان شده است: «ارزش مرد به اندازه همت اوست و صداقتش

به مقدار جوانمردی‌اش و شجاعتش به میزان مردانگی و عفتش به اندازه غیرت اوست».

۴.۵. ایجاد اختلال روانی و عصبی

بی‌حجابی و عدم پوشش مناسب در جامعه، صدمات جبران‌ناپذیر روانی و عصبی بر شخصیت زن وارد می‌سازد و سبب می‌شود که وی بر حرکات و اعمالش کنترل نداشته و نظر دیگران برایش بسیار مهم باشد. وقتی زن با حجاب باشد از قید نظرات دیگران در قالب خودنمایی و تصورات منفی آزاد می‌شود و با آرامش خاطر و آزادی بیشتر به وظایف خود می‌پردازد.

شهوت جنسی از قوی‌ترین و تحریک‌پذیرترین غرایزی است که به آسانی با نگاه تحریک می‌شود. زنان با ویژگی‌های خاص جسمی و رفتاری دارند، اگر بدون پوشش مناسب در جامعه حضور یابند بیشترین تأثیر را در تحریک‌گریزه جنسی مردان خواهند داشت. (زاهدی، ۱۳۹۰: ۴۰-۳۹)

۵.۵. سلب امنیت زنان

جامعه موظف است امنیت را در ابعاد مختلف برای افراد فراهم سازد. بخش عمده‌ای از این وظیفه مهم بر عهده زنان است. پوشش، امنیت زن را در جامعه تأمین می‌کند و در حریم پوشش است که می‌تواند با خیالی آسوده در جامعه حضور یابد و به فعالیت بپردازد. زنان باید با رعایت عفاف و حجاب و حراست از حریم و الایشان، جلو بیماران را سد کنند.

هر زنی که به عفت و حیا شناخته شود یعنی، نشان دهد که اهل خودنمایی و خودفروشی نیست، چنان احترام شخصیتی پیدا می‌کند که مانع از ایجاد تعرض و مزاحمت بیماردلان می‌شود. زنی که وقار و شخصیت ندارد و ظاهر او به گونه‌ایی است نظر دیگران به سوی او جلب می‌شود، در صورتی که مورد مزاحمت قرار گیرد فقط باید خود را ملامت کنند.

۵.۶. گسترش فساد

زندگی انسان، جمعی و اجتماعی است و اجتماع مانند خانواده است که حفظ حریم، عفاف و اخلاقی در آن حیاتی است و پاکی و آلودگی آن در سرنوشت همه افراد مؤثر است. مهم‌ترین عامل فساد و فحشا در جهان غرب، برهنگی و بی‌حجابی است که روزبه‌روز بر تعداد خانواده‌های ازهم‌پاشیده، طلاق، فرزندان نامشروع و انحرافات دیگر می‌افزاید. هرچیزی که دامنه فساد جنسی را در جوامع انسانی گسترده‌سازد، تهدیدی برای امنیت جامعه است که پیامدهای آن فقط به زیان جامعه است.

کسانی که دوست دارند زشتی‌ها در میان مردم با ایمان شیوع یابد، عذاب دردناک برای آنان در دنیا و آخرت است و خداوند می‌داند و شما نمی‌دانید. آمارهای هولناکی که از میزان فساد و فرزندان نامشروع در جوامع غربی منتشر می‌شود، نشانگر این است که آنها بر اثر بی‌توجهی به تعالیم الهی و گرایش به بی‌بندوباری جنسی در جهنمی از فساد دست و پا می‌زنند و راه نجاتی برای خود نمی‌یابند. (همان: ۴۳)

نتیجه:

یکی از آموزه‌های دینی، فرهنگ حجاب است که نقش مهم در پیشگیری از جرم، سلامتی جامعه، خانواده و امنیت زنان را در پی دارد، لذا توصیه می‌شود این فرهنگ در جامعه گسترش یابد به ویژه در کشورهای مسلمان که حامی و بانی این فرهنگ ناب است.

با رعایت حجاب و عفاف، جامعه از بسیاری از خطرات حفظ خواهد شد و مهم‌تر از همه اینکه با حفظ حجاب کیان خانواده که اصلی‌ترین نهاد اجتماع است در معرض خطر قرار نمی‌گیرد. برای رسیدن به این منظور باید فرهنگ حجاب در جامعه گسترش پیدا کند، و در این امر دولت، خود مردم و رسانه‌های گروهی می‌توانند نقش مؤثری بر ترویج حجاب داشته باشند، که در صورت تحقق این موضوع جامعه از خطرات حفظ و آسیب‌های اجتماعی کاهش می‌یابد. مهم‌ترین پیامد بی‌حجابی در خانواده افزایش طلاق است که سبب سست شدن بنیان خانواده، بی‌سرپرست شدن فرزندان و محروم شدن آن‌ها از محبت والدین، تربیت ناصحیح

آن‌ها و ایجاد بیماری‌های روانی و عصبی در آن‌ها می‌شود. این امر به نوبه خود سبب ایجاد جرایم دیگر در اجتماع و سلب امنیت و گسترش فساد می‌شود. با توجه به این کارکرد حجاب، می‌توان گفت که حجاب نقش بسیار مهم در پیشگیری از جرم در جامعه دارد.

منابع و مأخذ:

- عمید، حسن (۱۳۶۰)، فرهنگ فارسی، چ ۱۶، تهران: انتشارات امیر کبیر.
- دهخدا، علی اکبر (۱۳۷۷)، لغت نامه، چ ۲، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- عسکری، سعید (۱۳۹۲)، «نقش رسانه در پیشگیری از جرم»، فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم، س ۸، ش ۲۶.
- همدانی، حسین (۱۳۷۹)، امر به معروف و نهی از منکر، مترجم: محمد محمدی اشتهاردی، چ ۸، قم: انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم.
- حداد عادل، غلامعلی (۱۳۵۹)، فرهنگ برهنگی و برهنگی فرهنگی، تهران: انتشارات فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- صبوری اردوباری، احمد (۱۳۶۹۸)، آیین بهزیستی اسلام، چ ۳، تهران: انتشارات فرهنگ اسلامی.
- رزاقی احمد (۱۳۶۹)، عوامل فساد و بدحجابی و شیوه‌های مقابله با آن، چ ۳، تهران: انتشارات سازمان تبلیغات اسلامی.
- حبیب‌اللهی، حسین (۱۳۷۳)، حجابی در بی حجابی، قم: انتشارات داوری.
- جایگاه زن در اندیشه امام خمینی (۱۳۷۴)، قم: انتشارات مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی علیه السلام.
- اکبری، محمد رضا (۱۳۹۰)، حجاب زن مسلمان، تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، چاپ اول.

- جوادی آملی، عبدالله (۱۳۸۶)، زن در آینه جلال و جمال، چ ۱۶، قم: انتشارات اسراء.
- احمدی، حبیب (۱۳۸۴)، جامعه شناسی انحرافات، تهران: انتشارات سمت.
- اعزازی، شهلا (۱۳۸۰)، جامعه شناسی خانواده با تأکید بر نقش ساختار و کارکرد خانواده در دوران معاصر، تهران: روشنگران.
- زمانی، محبوب (۱۳۸۶)، مجموعه مقالات فاطمه شناسی (تبیین و ترسیم ضرورت حجاب زن امروز و الگو پذیری از حضرت فاطمه زهرا^{علیها السلام}، قم: انتشارات معرفت.
- تابعی، محمد علی و محمد اکبری (۱۳۸۵)، سیمای حجاب و فواید آن در عقل و نقل، فصلنامه بانوان شیعه، س ۳، ش ۱۰.
- موسسه در راه حق (۱۳۵۵)، سیر تاریخی تورات، قم: میزان.
- ویل دورانت، ویلیام جیمز (۱۳۶۵)، تاریخ تمدن، ترجمه احمد آرام، تهران: انتشارات انقلاب اسلامی.
- مهدی زاده، حسین (۱۳۹۰) انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی^{علیه السلام}.
- محمدی آشتیانی، علی (۱۳۷۹)، حجاب در ادیان الهی، تهران: انتشارات یاقوت.
- طیب (۱۳۸۷)، حجاب و حقوق زن در ترازوی اندیشه و ایمان، تهران:
- محمدی آشتیانی، علی (۱۳۷۳)، حجاب در ادیان الهی، تهران: انتشارات اشراق.
- غلامی، علی (۱۳۹۸) زن در اندیشه اسلامی، قم: انتشارات المصطفی^{صلی الله علیه و آله}.